

Kiállítás egész évben

Nagy Bence

Jelen cikk megszületésének apropója korántsem köthető a Printexpóhoz, bár el kell ismerni, hogy a magyar nyomdászszakma két évente megrendezésre kerülő seregszemléje minduntalan felveti azt a kérdést is: egy-egy vásár között milyen módon jelennek meg az egyes cégek a nyilvánosság előtt? A válasz egyszerre lehet jó és rossz a résztvevőknek, ugyanis az internet az a kiállítási terület, amelyik egész évben nyitva tart. A szakmai cégek jelenléte a világhálón pedig igencsak tarka képet mutat, így érdemes mindenféleképpen foglalkozni azzal, hogy mely pontokon érdemes javítani rajta.

Mint említettem, a cikk megszületése nem kötődik szorosan a Printexpóhoz. Egy viszonylag egyszerű problémával találtam szembe magam pár hete: szükségem lett egy digitális nyomdára, amelyik egy nap alatt elvállalja egy kis alakú színes kiadvány tíz példányban történő kinyomását és a szükséges kötetzeti munkákat. Bár már korábban is tervbe volt véve hasonló témájú cikk írása, az abban szereplő példák valószínűleg teljesen önkényes és szubjektív válogatás eredményei lettek volna, így viszont adott volt a feladat, és ez a megoldandó probléma szinte magától felkínálta a csapást, amelyen haladnom kellett. Ennek következtében bár a legtöbb oldalt lehetne ostromozni technikai hiányosságai miatt, a használhatóság és az információk könnyű felderíthetősége jelen esetben nagyobb prioritással bírt.

Köztudott, hogy a weben lévő anyagok HTML nyelven megírt dokumentumokból állnak, ez a rövidítés pedig a HyperText Markup Language (hipertext jelölőnyelv) szókapcsolatot takarja. A hipertext tulajdonképpen nem más, mint hogy az egyes oldalak nem lineárisan követik egymást, hanem az oldalon lévő linkek segítségével az oldal egy megadott pontjáról egy másikra lehet ugrani, ráadásul a HTML kód alkalmas arra, hogy a struktúra felépítésén túl a megjelenítésért felelő információkat is magában hordozza. És ezzel tulajdonképpen még csak az internet hőskoráig érteztünk el. Manapság a legtöbb oldal valójában

nem is létezik egy előre elkészített fizikai fájl formájában, hanem minden egyes megjelenítéskor egy portálmotor állítja össze kész lappá az adatbázisban tárolt információkat. Ráadásul ezek felépítése is egyre heterogénabb, a klasszikus szöveges, képes információk mellett beágyazott programkódok és önálló minialkalmazások (pl. videolejátszók) is helyet kaphatnak, sőt léteznek olyan lapok is, amelyek teljes egészében egy előre megírt flash-programból állnak. Mindez persze nem változtat az alaphelyzeten: a web HTML nyelven készül, és mint minden nyelvnek, ennek is megvan a maga helyesírási szabályzata, amely szerint az oldalakat fel kell építeni.

A helyzetet bonyolítja, hogy a lassú internetes evolúciónak köszönhetően a HTML nyelvnek egyszerre több változata is él, ráadásul a legfrissebb, az ISO-szabvány XML-re épülő XHTML nyelvjárás használata esetén alapvető elvárás, hogy külön legyen választva a formázás a tartalmi résztől, és az a CSS (Cascading Style Sheets) jelölőnyelven készüljön. Ez utóbbi saját szintaktikával rendelkezik, így egy modern oldal ellenőrzésekor legalább kétfajta helyesírásnak való megfelelést kell vizsgálni.

Szerencsére a webes szabványok kidolgozója, a World Wide Web Consortium (W3C) online elérhető programokkal segíti a fejlesztők munkáját, azaz az XHTML és a CSS kódok helyességének ellenőrzése a böngészőből is elvégezhető, ráadásul a hibák leírása mellett azok javításában is hasznos tanácsokkal szolgál. Az XHTML kódok megfelelőségét a <http://validator.w3.org/> címen, a CSS-t pedig a <http://jigsaw.w3.org/css-validator/> címen lehet a legegyszerűbben ellenőrizni. A Tipográl Kiadó oldalán (<http://tipogral.hu/>) szintén található egy kisalkalmazás, amely részben a fenti validátorokkal végez el egy gyors tesztet a weboldal címének a megadása után; ez a program még azt is leellenőrzi, hogy a modern fejlesztési elveknek megfelelően az oldal felépítése a kód szemantikai tisztaságát megőrizve nem táblázatos szerkezettel került-e kialakításra. A gyors-

teszt tényleg csak informáló jellegű, három zöld pipa esetén az oldal a legnagyobb rendben van, ettől eltérő eredmény esetén érdemes alaposabb vizsgálatnak alávetni az oldalt.

A weblapok használhatósága már kényesebb téma, egyrészt a látogatók felhasználói szokásai mások lehetnek, másrészt egy weboldalnak folyamatosan fejlődnie kell, vagyis olyan rendszert kell választani, amelynél könnyen lehet reagálni a megváltozott felhasználói igényekre. Szerencsére ebben a közegben van igazán lehetőség a *trial and error* módszer használatára, az alapesztelésen túl a felhasználói visszajelzésekre építve kell megváltoztatni az oldal működését. Azonban mindenféleképpen érdemes a webergonómiával és a felhasználói felületekkel kapcsolatos szakirodalmat tanulmányozni, ehhez pedig nagyon jó kiindulópont Jakob Nielsen oldalának Alertbox rovata (<http://www.useit.com/alertbox/>), ahol témérdek hasznos információra lehet bukkanni ebben a témakörben.

Alaptörténetem egy egyszerű probléma volt: kellett egy digitális nyomda, amelyik egy napon belül vállalja egy kis példányszámú kiadvány ki nyomtatását. Az eddigi munkakapcsolatok felhívásán túl értelemszerűen kínálta magát a Google keresője; a digitális nyomda szókapcsolatra első helyen kapott találat a Startlap család oldala (<http://digitalisnyomda.lap.hu/>), ahol a legtöbb magyar digitális berendezéssel rendelkező cég képviselteti magát.

A teljes lista végigbogarászása helyett valószínűleg valamennyien a már hallott nevek közül választanának, így az első választásom a PXP nyomdára esett (<http://www.pxp.hu/>). Az ő oldaluk érdekes meglepetést tartogatott, ugyanis míg a www.pxp.hu címen csak „Az oldal fejlesztés alatt!” szöveg és az elérhetőségek jöttek be, addig a sima pxp.hu címen lehetett elérni a részletes tartalmat. Bár ez utóbbin van lehetőség online ajánlatkérésre, nem derült ki, hogy tulajdonképpen mikor is kaphatnék választ a kérdéseimre.

A második jelölt a Cerberus (<http://www.cerbi.hu/>) nyomda lett. A cég weboldala sajnos két igen tipikus hibával rendelkezik. Az első az, hogy a látogató egy intróoldalra érkezik, amelyen semmilyen hasznos információ nincsen, csak arra szólal, hogy egy új ablakban nyíljon meg a tartalom, ezt azonban a Firefox böngésző alapértelmezetten letiltja, így csak a külön böngészőbeállítások elvégzése után lehet továbbmenni. A második probléma a csak flash-ben megírt oldal,

Az átfutott kínálatból a ReactorRepro lapja bizonyult a legjobban átgondolt és kivitelezett weboldalnak.

amely nemcsak azért problémás mert a keresők nem tudják feldolgozni az ott lévő információkat, hanem azért is, mert bizonyos interakciós lehetőségeket nem valósítottak meg benne: bár meg lehet nézni a gépparkot, a lapozáshoz nem lehet használni az egér görgőjét, csak az alul megjelenő nyilakat, márpedig ez bosszantó apróság, hiszen minden sima weboldalon működik a görgő. Szerencsére a telefonszámok megtalálása csak egy újabb gombnyomásba került, de az csak az első hívás során derült ki, hogy a digitális nyomtatással kapcsolatban nem a „nyomda”, hanem a „digitális stúdió” számát kellett volna hívni.

Következő jelöltem a ReactorRepro volt (<http://reactor.hu/v3/>), az oldal igazán dicséretre méltó kialakítású, nemcsak megjelenésében friss, de technikai megoldásai is a webfejlesztő szakértelmét dicsérik. Használhatósági szempontból sem lehet kifogás ellene, RSS-csatornája révén pedig már web2.0-ás lapnak tekinthető.

Végül egy baráti tippnek köszönhetően a Print&Go nyomda oldalán kötöttem ki, amelynek <http://printgonyomda.hu> webcíme érdekes módon nélküli az &-jelet vagy annak angol and feloldását. Szintén egy teljesen flash-es oldalra bukkantam, ahol a navigációt még az is nehezítette, hogy az egyes menüpontok három dimenzióban lebegő gombokban helyezkednek el. Az árlistán és az elérhetőségeken kívül viszont megtekinthetem a gépparkot is, így előre felkészülhettem, hogy milyen kimenetre számíthatok.

Végül a telefonos egyeztetés révén ez utóbbi helyre látogattam el személyesen. Közben magamban folyamatosan érlelve a kérdést, hogy vajon a nyomdaipari cégek internetes megjelenése kellően támogatja-e az üzletszerzést, elvégre aki jól csinálja, egy éjjel-nappal nyitva tartó üzlet nyerhet ezáltal. Érdemes lenne...